

Bordeaux De *belle endormie*, de schone slaapster, zo werd Bordeaux vroeger genoemd. Nu is de stad aan de Garonne klaarwakker en vol van leven.

Bremen In de kosmopolitische Hanzestad Bremen gaat het er ontspannen aan toe. In de pakhuizen van de oude havenwijken wordt nu gewoon, gefeest en kunst gecreëerd.

Erfurt Relaxen langs de oevers van de rivier, op zoek gaan naar grote namen en tradities uit de geschiedenis, je laten meedrijven met de drukte in het stads-hart – Erfurt zit vol verrassingen.

Gdańsk Gdańsk is een stad vol maritieme charme en culturele schatten. Het nieuwe elan gaat hand in hand met herinneringen aan de gouden tijden, toen Gdańsk een van de belangrijkste havensteden van Europa was.

Glasgow Schotse gastvrijheid, pubs en clubs – de wereldstad van de muziek is ook een van de beste uitgaanssteden. Ga zeker op zoek naar de Schotse variant van de Jugendstil.

Belgrado Magie aan de Donau: een stad waar het optimisme voelbaar is! Dankzij een creatieve undergroundscene zul je onvermijdelijk vallen voor de charme van Belgrado!

Graz Graz is een van de zonnigste steden van Oostenrijk – al vroeg in het voorjaar lonken de terrasjes. Welkom in de stad tussen de culturen!

Helsinki 123 km lang is het kustgebied van Helsinki. Baaien, eilanden, rotsen, havens en stranden maken van de hoofdstad van Finland een unieke reisbestemming.

Mannheim Mannheim is een verrassend groene en kleurrijke stad. Met enkele aanwijzingen wandel je zo naar de mooiste plekjes. Of toch liever zelf wat rondwalen?

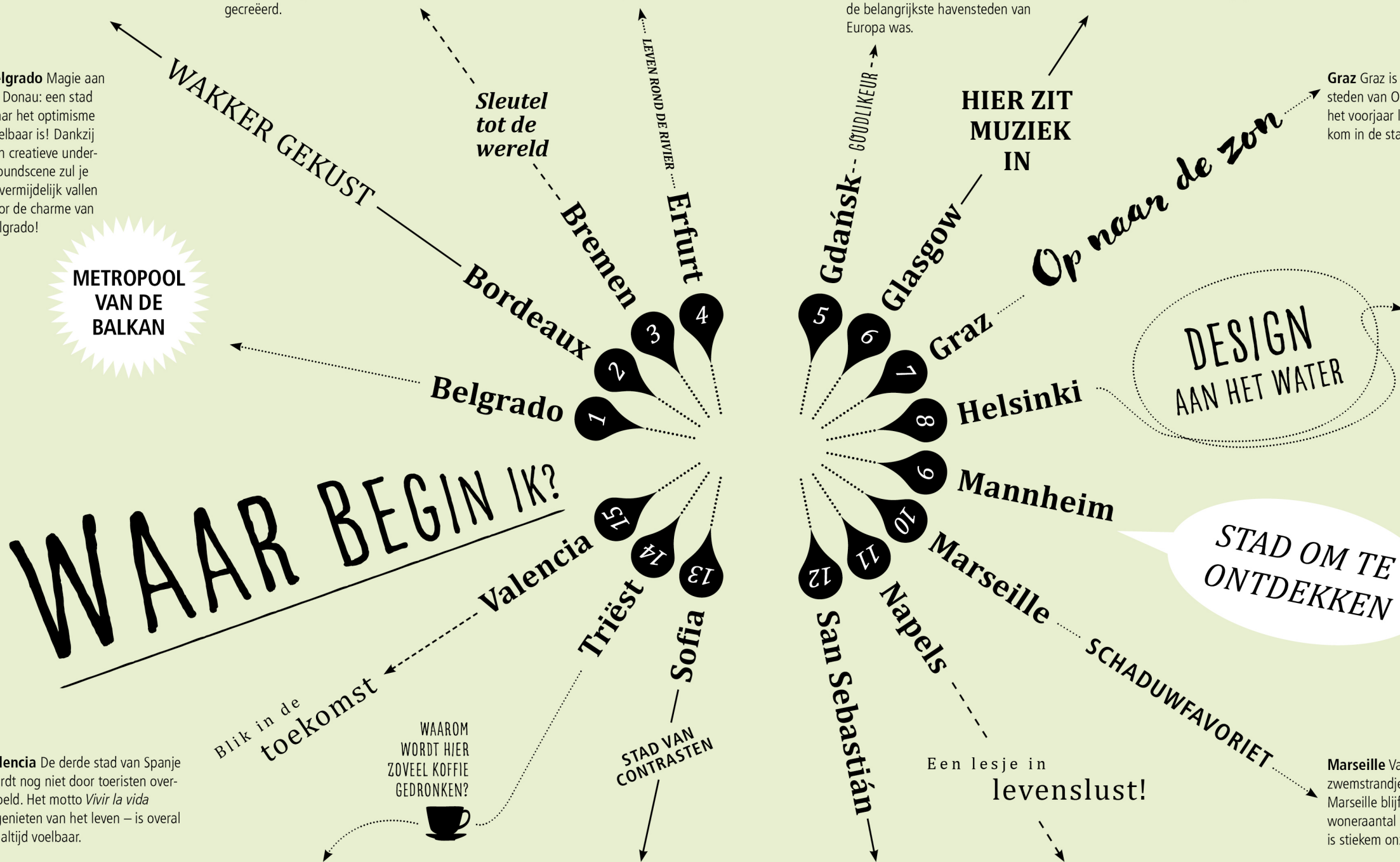
Marseille Van de oude haven tot de zwemstrandjes aan de Calanques – Marseille blijft fascineren. De qua inwoneraantal tweede stad van Frankrijk is stiekem onze nummer één.

Triëst Een mix van grandeur en de rauwe charme van de havens tekenen deze stad aan de Adriatische Zee, waar verschillende buurlanden hun sporen hebben achtergelaten.

Sofia Iedereen die Sofia bezoekt, wordt meegezogen door de contrasten in culturen, bouwstijlen en sferen. Maar het door de zon verwende Sofia is ook een stad met een aanstekelijke vitaliteit.

San Sebastián Een stad om verliefd op te worden: drie stranden, berggruggen en ontelbare pinchobars. Op zoek naar een plek om even bij te komen? San Sebastián heeft alles in huis.

Napels De Vesuvius, het verkeer, de mafia, de barokke kerken, de smalle steegjes en de culinaire hoogstandjes – Napels bruist!

Belgrado in een oogopslag

Belgrado was tot 2003 de hoofdstad van Joegoslavië, daarna viel het land uiteen en werd Belgrado de hoofdstad van Servië. Het stedelijk gebied is uitgestrekt, maar het centrum – ingeklemd tussen de Donau en de Sava – is compact en laat zich prima te voet verkennen.

STARI GRAD

Stari Grad (letterlijk Oude Stad) wordt omsloten door de Donau in het noorden en de Sava in het westen. Centraal in dit oude stadshart ligt het Plein van de Republiek, met daaraan het Nationaal Museum, het Nationaal Theater en een ruitersstandbeeld van de vorst Mihailo Obrenović. Het plein is ook een ideaal startpunt voor een nadere verkenning van de stad. Van hieruit wandel je oostwaarts naar de sfeervolle straat Skadarska en zuidwaarts naar een plein en een boulevard met de naam Terazije. Vanaf het plein leidt de winkelstraat Kneza Mihaila

in noordwestelijke richting naar het fort en het Kalemegdan Park. De Vase Čarapića brengt je naar de universiteit en het Studentski Park, waar verschillende buslijnen vertrekken. Verder naar het zuidwesten ligt het plein Zeleni Venac, een belangrijk knooppunt voor het openbaar vervoer en het decor voor een populaire levensmiddelenmarkt, waar al om 6 uur 's ochtends volop bedrijvigheid heerst.

DORČOL EN SAVAMALA

In het noorden van Stari Grad ligt de wijk Dorčol, met daarin het oudste huis van Belgrado. De deels steil

oplopende straten zijn gevuld met winkels, cafés en restaurants. In het zuiden van Stari Grad heeft de wijk Savamala de laatste jaren een forse metamorfose ondergaan. Van een verwaarloosd, vervallen stadsdeel groeide Savamala uit tot een trendy wijk met een alternatieve en creatieve vibe. Onderdeel van Savamala is een moderne promenade langs de rivier, waaraan op verschillende plekken nog hard wordt gewerkt.

TAŠMAJDAN

Vanaf het Plein van de Republiek leidt de Dečanska naar het Nikola Pašić-plein, waar het Servische

parlement zijn onderkomen heeft. Wandel via de Bulevar kralja Aleksandra in zuidoostelijke richting en het Tašmajdan Park komt in beeld, een van de mooiste en grootste parken van de stad en naamgever van de omliggende wijk. Het park kent een roerig verleden: als begraafplaats, hoofdkwartier van het Servisch verzet tegen het Ottomaanse Rijk en belangrijk doelwit van een NAVO-bombardement in 1999. Verderop langs de Bulevar wacht het Cyrillus en Methodius Park, met daaronder het metrostation Vukov Spomenik. Het ligt 40 m onder het straatniveau en is daarmee een van de diepste metrostations van Europa.

VRAČAR

Vračar is het kleinste stadsdeel van Belgrado. De wijk wordt in het noordoosten begrensd door de Bulevar kralja Aleksandra en in het noordwesten door de Kneza Miloša, een straat waaraan de

Nationale Vergadering van Servië is gevestigd. Blikvanger in de wijk is de Tempel van de Heilige Sava, waarvan de kopergroene koepel al van verre te zien is. De bouw van de neo-Byzantijnse kerk begon in 1935 en gaat (na een onderbreking) nog altijd door. Nu al is dit het grootste kerkgebouw in Zuidoost-Europa en het grootste orthodoxe godshuis ter wereld. In diezelfde buurt vind je de boerenmarkt van Kalenić. Maar de belangrijkste troef van Vračar zijn misschien wel de vele cafés, die soms achter anonieme gevels verstopt gaan.

DEDINJE EN ADA CIGANLIJA

Op een heuvel verder naar het zuiden ligt het stadsdeel Dedinje, dat een duidelijk andere uitstraling heeft. Het is een voorname wijk met villa's, ambassades en het voormalige koninklijk paleis. Het Huis van de Bloemen herbergt het praalgraf van Josip Broz Tito, de vroegere president van Joegoslavië. Aan de

andere kant van het Topčider Park, verder westelijk, stroomt de rivier de Sava. Hier ligt ook het schiereiland Ada Ciganlija, een populair recreatie- en watersportgebied waar ruimte is voor alle mogelijke sportieve activiteiten, van voetbal tot roeien, skiën en waterskiën.

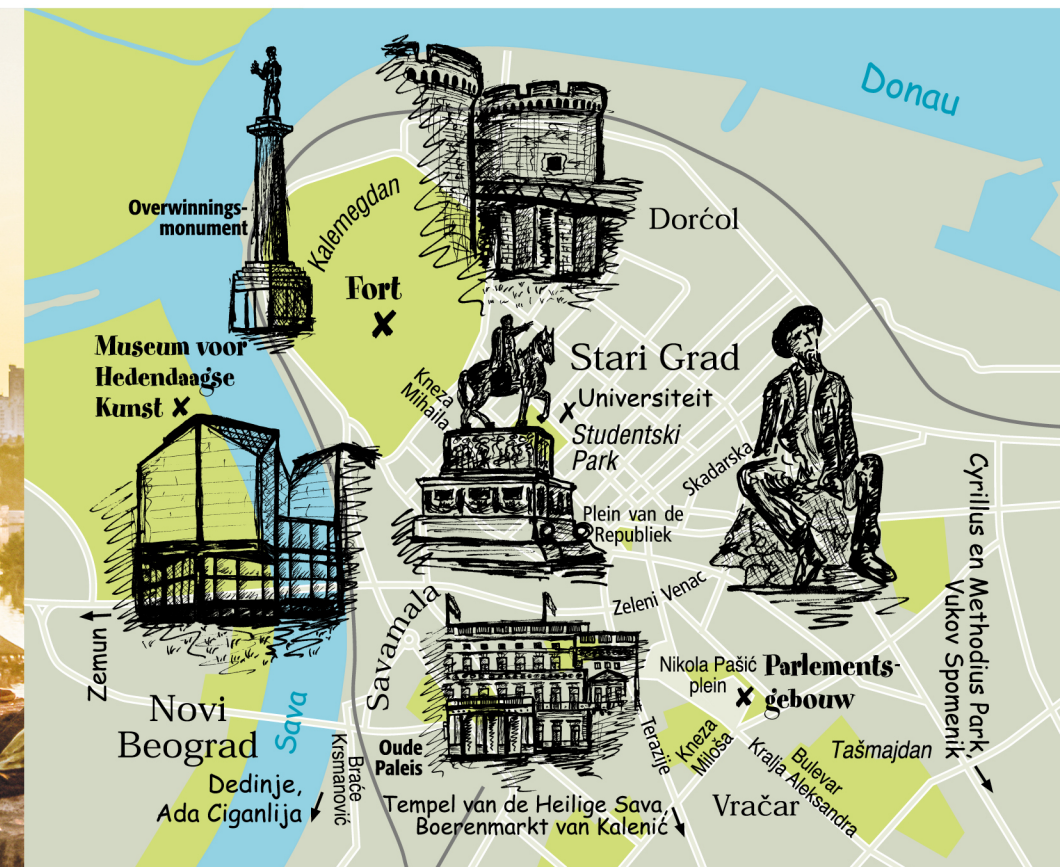
NOVI BEOGRAD EN ZEMUN

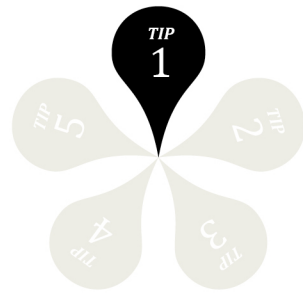
Na de Tweede Wereldoorlog verrees op de westelijke oever van de Sava een nieuw stadsdeel: Novi Beograd. Vanwege het groene karakter en de moderne woonblokken en winkelcentra werd de wijk al snel populair bij woningzoekenden. Ook het Museum voor Hedendaagse Kunst vond hier een onderkomen; het toont nationale en internationale kunst van na 1900. Achter Novi Beograd ligt Zemun, een prachtige oude stad met vissershaven die in de jaren vijftig door Belgrado werd geannexeerd. De sfeer van toen is bewaard gebleven en nodigt uit tot een ontspannen uitstapje.

Relaxen langs de Donau

Op de muren van het fort

Vieux Bordeaux

Torens en poorten

Een magisch moment: tijdens de schemering zorgt het blauwe licht heel even voor een mysterieuze sfeer boven het spiegellende water, terwijl het metselwerk van de nabijgelegen brug in gouden tinten is gehuld. Zeventien stenen bogen overspannen de bijna 500 m brede Garonne. Zeventien letters telt de naam Napoleon Bonaparte. Toeval?

Het was keizer Napoleon die uit strategische overwegingen een houten brug over de Garonne – de eerste in Bordeaux – liet ontwerpen. Het werd uiteindelijk een stenen brug, de Pont de pierre, die in 1822 werd opgeleverd, kort na de dood van Napoleon. De brug oogt sober en functioneel, maar 's avonds is het bouwwerk dankzij de speciale verlichting een waar sieraad voor de stad. Ook het bekijken waard zijn de stuurmanskunsten van de zwaarbeladen schepen die zich soms bij laagwater door de middelste bogen wringen – ze transporteren Airbus-onderdelen stroomopwaarts.

Onder en boven de bogen

Wat direct opvalt: de rivier zit vol met slib, dat het water een gelige kleur geeft. Baggerschepen zijn continu in de weer om deze modder uit de rivier te halen. Overigens gaat het niet om afval van de industrie

Hardlopen kan altijd en overal: de bruggen van Bordeaux nodigen uit tot een sportief rondje langs de rivier.

of andere milieuvervuilers, maar om slib dat door de rivier uit de bergen wordt meegenomen. Sommige dieren zijn er zelfs blij mee: elft (*alose*), steur (*esturgeon*), aal (*anguille*) en prik (*lamproie*) woelen graag rond in de modder. De Franse namen staan er niets voor niets bij, want die zul je regelmatig tegenkomen op de menukaarten van de plaatselijke restaurants. Vanwege het 'vieze' water is het misschien verstandiger de blik vooral op de stad zelf te richten. Het silhouet is opmerkelijk laag: slechts enkele torens steken boven de daken uit. De toren links is van de Basilique St-Michel. Schuin rechts, wat verder weg, zijn de losse klokkentoren en de twee gotische spitsen van de kathedraal van Bordeaux zichtbaar. Tot slot staat er dicht bij de oever een lage toren die deel uitmaakt van een stadspoort. Binnen deze markante herkenningspunten ligt Vieux Bordeaux, het oude stadshart van Bordeaux.

Mummies en antiek

Bedenk daarbij dat het begrip 'oud' in Bordeaux relatief is, want de stad werd in de 18e eeuw compleet herbouwd. Ook de stadspoort, de Porte de Bourgogne, is niet meer origineel, maar een triomfboog uit 1750-1755 die toegang biedt tot de brede Cours Victor-Hugo. Links ligt La Flèche (De Pijl), een wijk met een grote islamitische gemeenschap. Dat verklaart meteen het grote aantal dönerzaken. La Flèche is ook de bijnaam van de zeer spitse, losstaande klokkentoren (1472-1492) van de Basilique St-Michel. De 114 m hoge toren – de hoogste van Zuidwest-Frankrijk – is tot ongeveer halverwege te beklimmen. In de crypte onder de toren lagen ooit 74 goed geconserveerde mummies. Over de mummies was niets bekend, zelfs de ouderdom niet, maar desondanks werden tijdens rondleidingen allerlei (on)smakelijke details verteld: het zou onder anderen gaan om slachtoffers van een paddenstoelenvergiftiging, iemand die levend was begraven en een generaal die stierf tijdens een duel. In 1990 zijn de mummies overgebracht naar begraafplaats La Chartreuse – het plein rond de toren, de Place Canteloup, is ook veel te druk om de doden het nodige respect te bieden. Elke ochtend heerst hier de bedrijvigheid van een multiculturele rommelmarkt. Kwalitatief beter antiek is te vinden in de winkels van de meerdere verdiepingen tellende Passage St-Michel, die is gevestigd in een voormalig pakhuis.

Poort van de dikke klok

De schrijver Victor Hugo bezocht Bordeaux in de 19e eeuw drie keer en had gemengde gevoelens bij de vernieuwing van de stad, waarbij ook de laatste middeleeuwse gebouwen voor de nieuwe architectuur moesten wijken. De brede pronkboulevard Cours Victor-Hugo volgt nu het verloop van de 13e-eeuwse stadsmuur. Binnen de ommuring stond op deze plek het eerste stadhuis – Bordeaux had al in 1206 een gekozen stadsbestuur met een burgemeester. Van dit gebouw bleven alleen de fundamenten over. Hierop staat sinds de 15e eeuw de 41 m hoge Porte de la Grosse Cloche. De 'dikke klok' boven in de poort luidt de wijnoogst in en wordt elke avond in een helder blauw licht gezet, dat scherp contrasteert met de gele verlichting van de poort zelf. Het beste uitzicht op de klok en de omliggende pannendaken heb je vanaf de bovenste verdieping van het parkeerdek van het Palais des Sports – waarbij je je vooral afvraagt waarom een architect toestemming heeft gekregen om zo'n onooglijke betonnen kolos midden in de oude stad neer te zetten.

Kabeljauw, makreel en nog veel meer verfijnde gerechten komen uit de keuken van David Grangier, de topchef van restaurant Davoli.

Porte de la Grosse Cloche

Gdańsk in een oogopslag

Welkom in de Driestad, de Poolse parel aan de Oostzee! De stad strekt zich over een lengte van ruim 35 km uit langs een grote baai. In het hart van die baai ligt het historische Gdańsk, ten noordwesten daarvan de badplaats Sopot en daar weer achter het moderne Gdynia. De meeste bezoekers komen aan op de luchthaven in Rębiechowo, 9 km ten westen van Gdańsk.

Sopot en daar weer achter het moderne Gdynia. De meeste bezoekers komen aan op de luchthaven in Rębiechowo, 9 km ten westen van Gdańsk. Wie met de bus of trein arriveert, stapt zo het oude centrum binnen.

HET HISTORISCHE GDAŃSK

Gdańsk ligt aan de monding van de Motława, een zijarm van de Wisła. Toeristen beperken zich meestal tot het historische centrum van Gdańsk, waar alles te voet bereikbaar is. De stad ligt grotendeels aan de westkant van de rivier en bestaat uit de verkeersluwe Rechtsstad (Główne Miasto), de Oude Stad (Stare Miasto), de Oude Buitenwijk (Stare Przedmieście) en het Graanschureneiland in de rivier (Spichlerze/Wyspa Spichrzów). Toeristisch hoogtepunt is de Rechtsstad, waar duizend jaar cultuur en

architectuur verenigd zijn. Ook nu nog herinnert veel aan de 'gouden eeuw': hier woonden rijke, veelal Duitse kooplieden, die voorname huizen, kerken en openbare gebouwen lieten optrekken. Ten noorden van de Rechtsstad ligt de Oude Stad, die al voor het jaar 1000 werd bewoond. Daarmee is dit stadsdeel ouder dan de Rechtsstad, maar kent minder historische bouwwerken. Hier woonden vooral Slavische ambachtslieden en vissers – met een eigen raadhuis, kerken en kloosters. Waar de Rechtsstad na de Tweede Wereldoorlog compleet werd herbouwd, was daar in de Oude Stad

niet genoeg geld voor. Wel zijn hier de laatste jaren enkele spectaculaire musea geopend. Ook aan de overkant van de rivier is van alles te ontdekken. Tussen de Oude en de Nieuwe Motława liggen de in 1945 platgebombardeerde schatkamers van de stad: het Loodeiland (Ołowianka) en het Graanschureneiland (Spichlerze/Wyspa Spichrzów). Nu krijgen beide eilanden een nieuw leven. De jachthaven bij het Loodeiland is al klaar en vormt het decor voor chique hotels en restaurants, een concertgebouw en het Nationaal Maritiem Museum. Vergelijkbare plannen zijn er voor het

Graanschureneiland, waar de oude panden door nieuwe architectuur zullen worden omarmd. Ten zuiden van de Rechtsstad, gescheiden door de drukke Podwale Przedmiejskie, ligt de Oude Buitenwijk. Grote trekker is het Nationaal Museum, dat oude en moderne kunst toont. Topstuk is *Het Laatste Oordeel* van Hans Memling uit de 15e eeuw.

BUITENWIJKEN

De op 3 km afstand gelegen buitenwijk Wrzeszcz is snel met bus of tram te bereiken. Hier bevindt zich de universiteit van Gdańsk. Studenten zijn blij met de redelijke huurprijzen en met het aanbod van trendy, eigenzinnige bars. Dankzij enkele grote winkelcentra (Manhattan, Galeria Bałtycka) is Wrzeszcz ook een belangrijke winkelbestemming voor de regio. De hoofdweg Aleja Grunwaldzka brengt je verder naar Oliwa, een buitenwijk met villa's, prachtige kathedralen, musea in historische

gebouwen, parken en de mooiste dierentuin van Polen. Pak dan de waterbus of rondvaartboot naar Nowy Port (Nieuwe Haven), het schiereiland Westerplatte of het op een eiland in de rivier gelegen fort Wisłoujście (Weichselmünde). Westelijk van Nowy Port, bij Brzeźno, begint een schoon zandstrand dat zich, inclusief promenade, over een lengte van 17 km uitstrekt tot aan Gdynia. Dit is het strand dat het dichtst bij het stadshart ligt. Het vroegere vissersdorp en badplaats Brzeźno krijgt momenteel een opfrisbeurt. Een stuk troostelozer ogen nog altijd de eenvormige flats in de woonwijken Przymorze en Zaspa – ondanks de streetart op de gevels.

SOPOT – ZWEMMEN EN UITGAAN

14 km ten noorden van Gdańsk ligt het stadje Sopot, dat zich de mooiste badplaats annex – dankzij de thermale baden – kuuroord van Polen mag noemen. Hier vind je een prachtig zandstrand, voorname

villa's en tophotels met spa. Maar Sopot is meer dan een zwem- en verwenstad: dankzij de legendarische clubs en pubs is het ook een hotspot voor het uitgaansleven. Sopot is vanaf het centraal station van Gdańsk met de stoptrein van SKM of de waterbus bereikbaar.

GDYNIA – POORT NAAR DE WERELD

Nog eens 10 km noordelijker ligt de 'poort naar de wereld': de havenstad Gdynia. De aanblik is hier totaal anders. Verwacht geen gebouwen in historische stijlen als gotiek, renaissance of barok. In Gdynia is alles modern. De groei begon pas toen Gdynia na de Eerste Wereldoorlog werd teruggegeven aan Polen en het dorp in snel tempo tot een wereldhaven uitgroeide. Na de Tweede Wereldoorlog moest alles worden herbouwd – glas en staal bepalen nu het beeld. Toerisme staat niet hoog op de prioriteitenlijst. Hier maak je als bezoeker op ontspannen wijze kennis met het dagelijks leven van de Polen.

Uitzicht over Gdańsk

Gdańsk vanuit een kano

Helsinki in een oogopslag

Helsinki is opgebouwd uit een mix van land en zee, omringd door een krans van eilanden. Het neoclassicistische centrum van de stad oogt compact. De meeste bezienswaardigheden zijn vanaf het centraal gelegen Senaatsplein te voet te bereiken, maar daarbuiten is Helsinki groter dan je denkt! Als je alle wijken en buurten, die allemaal hun eigen karakter hebben, zou willen bekijken, ben je wel even onderweg.

HISTORISCH CENTRUM

Het Senaatsplein (Senaatintori) is het kloppende hart van Helsinki. Hier vind je ook de door Carl Ludvig Engel ontworpen Domkerk, met zijn Griekse en Romeinse vormen een schoolvoorbeeld van de neoclassicistische bouwstijl en een baken in de stad. Ook het Marktplain (Kaupatori) en de Esplanadi horen bij het historische centrum. Met zijn boulevards, standbeelden, mondaine hotels, fonteinen, winkelgalerijen en cafés doet dit deel van Helsinki zelfs wel wat aan Parijs denken!

STATIONSWIJK

Bovengronds een van de mooiste kopstations van Europa, ondergronds een labyrint van voetgangerspassages – rond het station is Helsinki een echte metropool met veel verkeer, hotels, cafés, winkels, groene parken en cultuur.

MANNERHEIMINTIE EN KAMPPI

De brede Mannerheimintie is de belangrijkste verkeersader in het stadscentrum. Ook liggen hieraan

bezienswaardigheden als het Parlementsgebouw, het Nationaal Museum en het Kiasma, aangevuld met bioscopen, warenhuizen, restaurants en hotels. Westelijk van de weg ligt het winkelcomplex Kamppi, omringd door de gelijknamige wijk met daarin musea, concertzalen en uitgestrekte parken.

DESIGN DISTRICT

Aan de noordkant van de Boulevardi begint een wijk die bekendstaat als het Design District. Het is een verzamelplaats voor alles wat jong,

trendy en creatief is. Overal ontdek je uitnodigende cafés, bars, clubs en restaurants. De straat Iso Roobertinkatu is de beste plek voor wie tot in de vroege uurtjes van het plaatse-lijke uitgaansleven wil genieten.

KATAJANOKKA

Vanaf het schiereiland Katajanokka kun je Rusland bijna aanraken. Hier staat de grootste Russisch-orthodoxe kerk van Noord-Europa, aangevuld met gebouwen uit de tsaristische tijd en Russische restaurants. Tegelijk is het een doorgaans rustige woonwijk met veel Jugendstil en een vloot ijsbrekers in de haven.

KALLIO

Kallio was ooit een arme voorstad waar vooral arbeiders woonden. Nu nemen studenten, creatieve geesten en startende ondernemers het gebied geleidelijk over en ontstaat er een jonge, trendy wijk.

TÖÖLÖ

De wijk Töölö, gelegen ten westen van de Töölöbaai, werd na 1920 gebouwd als 'nieuw stadscentrum'. Nu vind je hier de Finlandiahal, het Muziekcentrum, de Nationale Opera en het Stadstheater. Ten noorden van de baai ligt het attractiepark Linnanmäki.

KAIVOPUISTO EN EIRA

Het grote park Kaivopuisto, met vlakbij de ambassadewijk en de Jugendstilwijk Eira, bevindt zich aan de zuidrand van een heuvelachtig schiereiland. Restaurants, een kustpromenade en weidse uitzichten zijn de grootste troeven.

HIETANIEMI

Hietaniemi is een schiereiland met grote contrasten: van de eeuwige rust op de grootste begraafplaats

van de stad tot de zomerse bedrijvigheid op het populaire zandstrand en architectonische iconen als de Rotskerk. Maar het is ook een buurt met eindeloze appartementenblokken, grootstedelijke bebouwing en groene buffers als het Sibeliuspark.

SEURASAARI

Een brug leidt van de stad naar het eiland Seurasaari, dat vooral bekend is van het openluchtmuseum waarin het landelijke Finland wordt getoond. Met zijn stranden en wandelmogelijkheden is het bovendien een oase van rust buiten de stad.

SUOMENLINNA

Blikvanger van de kleine eilandengroep Suomenlinna is een vesting die door drie landen is gebruikt en nu op de Werelderfgoedlijst van UNESCO staat. Ook wandelaars en zwemmers komen in de zomer graag naar de eilanden.

Uitzicht over de Töölöbaai, op de voorgrond de Dom

San Sebastián in een oogopslag

San Sebastián telt negen districten, waarvan de indeling en de naamgeving niet altijd even logisch lijken. Want het Zentrao (centrum) is niet hetzelfde als de Parte Vieja (oude binnenstad), en ondanks de naam blijkt dat ook niet het oudste deel van de stad te zijn ...

PARTE VIEJA

Dag en nacht wringen de toeristen en de lokale bevolking zich door de smalle straten van de Parte Vieja, het historische centrum dat grenst aan de haven en de Monte Urgull. De belangrijkste straten zijn de Boulevard, de Calle Mayor, die naar de Basílica Santa María leidt, en de Calle Fermín Calbetón, met daaraan talrijke cafés en pintxobars. Bij de Plaza de la Constitución maakt de wirwar van smalle straten plaats voor een rechthoekig plein. Ook in het labyrint boven de ondergrondse Mercado de la Bretxa zou je na een nachtelijke borrel zomaar kunnen verdwalen.

De Calle de 31 de Agosto is de oudste straat in de wijk. Hier staan enkele gebouwen die de grote stadsbrand in de 19e eeuw hebben doorstaan, zoals het Museo San Telmo. Ook vind je hier enkele van de beste pintxobars van de stad, en bij La Viña (nr. 3) verkopen ze de lekkerste cheesecake.

ZENTRAO EN ÁREA ROMÁNTICA

De Boulevard Alameda, een brede voetgangerstraat met winkels en restaurants, markeert de grens met het Zentrao (centrum) – welkom in het winkelhart van de stad! De straten zijn in een schaakbordpatroon aangelegd. In het hart van de wijk ligt

de romantische Plaza Gipuzkoa, een groen parkje met rondom winkels, cafés en bars. Verderop in het voetgangersgebied herbergt een groot, grijs gebouw de Mercado San Martín, een winkelcomplex dat op de vroege donderdagavond in een partycentrum verandert. Een paar honderd meter verder, richting de rivier, ligt de Plaza Bilbao, een rond plein met in het midden een fraaie fontein. Verder zuidelijk wachten de Plaza Easo en het station Amara, het start- of eindstation voor reizigers die met de trein arriveren. Niet te missen is de Catedral del Buen Pastor, een hoog oprijzende kathedraal met rondom romantische, Frans aandoende gebouwen van rond 1900.

STRANDPROMENADE

De 6 km lange strandpromenade begint aan de oostkant bij het Zurriolastrand en loopt door tot de Peine del Viento in het westen, aan de voet van de Monte Igueldo. De promenade passeert daarbij de wijk Sagüés, de Kursaal, de Monte Urgull en de haven, gevolgd door de baai van La Concha, het Palacio de Miramar en het Ondarretastrand – en dat allemaal met uitzicht op zee.

IGUELDO

De steile weg naar de top van de Monte Igueldo wordt omzoomd door villa's en romantische tuinen. Ver weg van het centrum is de rust voelbaar. Pas helemaal boven wordt het weer drukker: op de top vind je niet alleen uitzichtpunten en een klein attractiepark, maar ook hotels en restaurants. Eventueel kun je ook met een nostalgische houten tandradbaan naar boven.

ANTIGUO

Als men enkele decennia geleden over San Sebastián sprak, ging het voornamelijk over Antiguo, de oudste wijk van de stad. Nu is daar de concurrentie van het Zentrao en Parte Vieja bijgekomen. Blikvangers in Antiguo zijn de universiteit, het conservatorium, het priesterseminarie en het Palacio de Miramar. Ook het Ondarretastrand en het park langs de kustpromenade zijn populaire bestemmingen in dit interessante deel van de stad.

GROS

De gestaag groeiende wijk achter het Zurriolastrand biedt vooral onderdak aan studenten, jonge gezinnen en alternatieve ondernemers. Elke donderdagavond verandert de Calle Zabaleta in een uitgaanscentrum. Bijna net zo druk wordt het dan in de kleine zijstraten van de Zabaleta. De Calle Peña y

Goñi en de Plaza Cataluña zijn dé plekken voor een afzakkertje in de avond.

AMARA EN EGIA

De arbeiderswijk Amara begint direct achter de Plaza Easo en doet op het gebied van winkels, cafés, hotels, wonen en werken nauwelijks voor het centrum onder. Een steile klim achter het busstation leidt naar de wijk Egia. Hier liggen het aangename stadspark Cristina Enea en een voormalige tabaksfabriek, die nu dienstdoet als cultureel centrum voor de stad.

AIETE

Aiete is een pure woonwijk, hoog boven de stad gelegen. Volg vanaf de Catedral del Buen Pastor de Calle Aldapeta en na circa vijf minuten reizen per auto of bus kom je bij het Palacio de Aiete en een zeer fraai park.

0
OVERIGENS

Ja, de beklimming van de Urgull kost het nodige zweet, maar de beloning is er dan ook naar: een prachtig uitzicht op de baai van La Concha, de stad en de bergen daarachter.

Aan de Calle de Zabaleta in de wijk Gros vind je zeker een goede pintxobar.

Sofia in een oogopslag

Gezien vanaf het Vitoshagebergte lijkt de hoofdstad van Bulgarije op een wijdvertakt netwerk van woonwijken en appartementencomplexen, met daartussen groene eilandjes. Als je vervolgens op het plaatje inzoomt, wordt de structuur van de stad steeds beter zichtbaar.

SERDICA EN LARGO

De bijna tweeduizend jaar oude ruïnes van de Romeinse stad Ulpia Serdica markeren het oude hart van Sofia. Al eeuwen daarvoor hadden zich Thraciërs van de stam van de Serden gevestigd bij de warmwaterbronnen in het huidige centrum. In 29 v.Chr. maakten de Romeinen hiervan een castellum, een militair legerkamp, dat in bijna twee eeuwen tijd tot de stad Ulpia Serdica uitgroeide. Ondergrondse resten van deze Romeinse stad zijn vrijgelegd en voor het publiek opengesteld. Hier wandel je over Romeinse straten langs de fundamenten van

huizen, een paleis en een badhuis. Aan de ploshtad Nezavisimost (Onafhankelijkheidsplein) werd in de jaren vijftig het regeringscomplex Largo gebouwd, dat als machtscentrum van de communistische volksrepubliek zou gaan fungeren. Nu vergadert hier het Bulgaarse parlement. Vlakbij ligt de voormalige Buyuk-moskee, waarin nu het Nationaal Archeologisch Museum is gevestigd.

BANYA BASHI-MOSKEE EN MARKTHAL

Bijna vijf eeuwen lang viel Sofia onder het Ottomaanse Rijk. Weinig herinnert nog aan deze periode

van Turkse overheersing, maar de 16e-eeuwse Banya Bashi-moskee heeft de eeuwen ongeschonden doorstaan. De kronkelige straatjes en oosters aandoende hutten rond de moskee werden na 1880 vervangen door brede boulevards en representatieve gebouwen. Al meer dan honderd jaar staat pal naast de moskee de markthal Halite. Aan de andere kant huisvest een oud badhuis het Regionaal Historisch Museum. Voorbij de synagoge wandel je door een levendige, oosterse wijk naar de Zhenski Pazar, de grootste warenmarkt van Sofia. Aan de noordzijde wordt deze multiculturele wijk begrensd door de historische Leeuwenbrug.

VITOSHA

Vanaf het plein bij de kathedraal Sveta Nedelya loopt de boulevard Vitosha zuidwaarts in de richting van het Vitoshagebergte. Dit bovenste deel van de boulevard is de langste voetgangers- en uitgaansstraat van Sofia. In de straten Angel Kanchev, Tsar Shishman en Rakovski, allemaal gelegen rond de boekenmarkt op de ploshtad Slaveykov, vind je de hotspots voor de creatieve geesten en de kunstenaars. Het door parken omringde Nationale Cultuurpaleis (NDK) vormt de overgang van het bovenste deel naar het onderste deel van de boulevard.

TSAR OSVOBODITEL

Van west naar oost doorsnijdt de boulevard Tsar Osvoboditel het centrum van Sofia. Langs de aan de gele klinkers herkenbare straat liggen onder meer het Tsarenpaleis en de universiteit Kliment Ohridski. Aan

weerszijden van de boulevard liggen groene oases, zoals de Stadstuin met daarin het Nationaal Theater Ivan Vazov – misschien wel het mooiste gebouw van Sofia – en het Vrana-park. Voorbij de Adelaarsbrug gaat de boulevard Tsar Osvoboditel over in de uitvalsweg Tsarigradsko Shose. Ook begint hier het grootste park van de stad: Borisova gradina.

ALEXANDER NEVSKI-KATHEDRAAL EN DOCTORS' GARDEN

Op een hoogte ten noorden van het parlamentsgebouw pronkt de door een gouden koepel bekroonde Alexander Nevski-kathedraal. Aan de rand van ditzelfde plein staat de heel wat bescheidener Sveta Sofia, of Sint-Sofiakerk, de naamgever van de stad. Ten oosten van de kathedraal, voorbij de Nationale Bibliotheek Sint-Cyriillus en Sint-Methodius, ligt rond de Doctors' Garden een levendige wijk met een rijk aanbod aan gezellige cafés, bars en restaurants.

LYULIN

Een ring van boulevards omsluit het compacte stadshart van Sofia. Aan de buitenzijde daarvan liggen woonwijken als Banishora, Lozenets en Geo Milev. Lijnrecht uitvalswegen leiden in alle windrichtingen naar omliggende satellietsteden. De planmatig opgezette wijk Studentski Grad herbergt 30.000 studenten en een bruisende uitgaansscene.

VITOSHAGEBERGTE

Een handvol bergketens omkaderen de vlakte waarin Sofia is gelegen. De belangrijkste zijn het Balkangebergte (Stara Planina) in het noorden en het Vitoshagebergte in het zuiden, tevens het oudste natuurpark op het Balkanschiereiland. De 2290 m hoge Cherni Vrah (Zwarte Piek) is de hoogste top. Aan de voet liggen chique voorsteden als Boyana, bekend van de gelijknamige kerk met middeleeuwse fresco's.

OVERIGENS

In Sofia knik je met je hoofd als je nee bedoelt en schud je als het ja is. Net zo bijzonder zijn de *klek*-shops: vaak in kelders weggestopte winkels waar je moet knielen om via het raam je bestelling door te geven. Toen het kapitalisme zijn intrede deed, schoten de mini-winkels als paddenstoelen uit de grond. Nu zijn ze schaars, maar met wat zoeken vind je ze zeker nog.

Laag bij de grond: een klek-shop

Kerk aan de Tsar Osvoboditel

Triëst in een oogopslag

Begin de dag met een goede kop koffie op de Piazza dell'Unità d'Italia en geniet van het uitzicht op zee, of kies voor de iets verder landinwaarts gelegen Piazza della Borsa en Piazza Verdi. Wandel dan door de oude stad of langs de kust noordwaarts naar Borgo Teresiano en de oude haven. Zuidwaarts wachten Borgo Giuseppino en de nieuwe jachthaven. De boot of de bus brengt je vervolgens naar de kastelen Miramare en Duino, met in de bergen daarachter enkele sfeervolle boerendorpen.

COLLE SAN GIUSTO

Op een hoge heuvel, de Colle di San Giusto, werd rond 50 v.Chr. de Romeinse kolonie Tergeste gesticht. Nu nemen ruïnes, een kathedraal, een kasteel en diverse musea bezoekers mee terug naar de klassieke oudheid en de middeleeuwen. De klim is op zich al de moeite waard vanwege het weidse uitzicht over de stad en de kustlijn. Extra attractie is het Alinari Image Museum, dat is ondergebracht in een vleugel van het kasteel en interessante fototentoonstellingen organiseert.

RIBORGO (GHETTO EBRAICO)

De wijk Riborgo ligt op de plek van het voormalige Joodse getto. Vanaf de weidse Piazza della Borsa leidt de overdekte Portizza di Riborgo naar een bedrijvige wijk met smalle stegen, bars en restaurants. Aan de noordrand van de wijk, in de steil oplopende Via del Monte, illustreert het Museo Ebraico (Joods Museum, Museo della Comunità Ebraica di Triëste Carlo e Vera Wagner) de geschiedenis van de Joodse gemeenschap. Deze telt nu nog maar zeshonderd leden, terwijl de

synagoge aan de Via San Francesco in 1912 werd gebouwd voor duizenden gelovigen. Het was destijds het op een na grootste joodse godshuis in Europa.

CAVANA

Direct achter de Piazza dell'Unità ligt een door een kasteel be kroonde heuvel, met daaromheen de oude wijk Cavana. Lange tijd was het onverstendig om je hier te vertonen, maar sinds midden jaren negentig is de wat verwaarloosde wijk geleidelijk veranderd in een place to be –

het is een schoolvoorbeeld van wat stadsplanners gentrificatie noemen. De opgeknapte historische palazzi huisvesten nu gewilde appartementen en trendy restaurants en winkels. Vooral de strook Piazza Cavana, Via Cavana, Piazza Hortis en Via Torino heeft een aangename zuidelijke sfeer. Op de Piazza Hortis pronkt een bronzen beeld van de lokale schrijver Italo Svevo. Aan hem en zijn collega James Joyce is bovendien een museum gewijd.

BORGO GIUSEPPINO

De Via Torino verbindt Cavana met de wijk Borgo Giuseppino, die al ten tijde van keizer Jozef II (Guiseppe in het Italiaans, 1741-1790) werd gepland, maar pas na zijn dood werd voltooid. De wijk ligt direct aan de kust, ter hoogte van de Riva Nazario Sauro en Riva Grumula. Kloppend hart is de Piazza Venezia, met daarop een beeld van de Oostenrijkse aartshertog Maximiliaan. Om de hoek imponeert het Museo

Revoltella met moderne kunst van topklasse. Aan de Via Torino kun je dag en nacht genieten van la dolce vita, terwijl het Civico Museo della Civiltà Istriana Fiumana e Dalmata het verhaal vertelt van de Italianen die na 1945 van het schiereiland Istrië werden verdreven.

BORGO TERESIANO

Een rechthoekig stratenpatroon kenmerkt Borgo Teresiano, dat in de 18e eeuw in opdracht van de Oostenrijkse keizerin Maria Theresia werd aangelegd. Tussen de straten liggen grote huizenblokken, daartussen doemen Grieks-orthodoxe en Servisch-orthodoxe kerken op. Dwars door de wijk stroomt het door terrassen omkaderde Canal Grande. De Ponte Rosso, met daarop een bronzen hommage aan de dichter James Joyce, leidt over het kanaal naar een piazza waar elke ochtend een groente-, fruit- en bloemenmarkt wordt gehouden. Kenners van krimi's gaan naar de

Piazza San Giovanni voor Gran Malabar, de stamkroeg van commissaris Proteo Laurenti (een creatie van de schrijver Veit Heinichen), shoppers verkennen de Corso Italia en Via Carducci. Op de vier hoeken van de wijk liggen de pleinen Piazza Verdi, dat door het operahuis Teatro Verdi wordt gedomineerd, de drukke Piazza Goldoni, de Piazza Oberdan en de Piazza della Libertà, met daarachter het Centraal Station en Porto Vecchio.

PORTO VECCHIO EN BARCOLA

Het 19e-eeuwse stadsdeel Porto Vecchio, dat is aangewezen als stadsontwikkelingsgebied, loopt door tot aan het op 5 km afstand gelegen Barcola. Blikvanger is hier de Faro della Vittoria, een van de hoogste vuurtorens ter wereld. Landinwaarts bepalen naaldbossen het beeld, langs de kust liggen lange promenades en betonnen terrassen voor badgasten, die *topolini* (kleine muizen) worden genoemd.

OVERIGENS

Triëst? Dat is wind, zee... en koffie! De stad telt talrijke gecertificeerde barista's, van wie de meerderheid het vak waarschijnlijk heeft geleerd aan de plaatselijke koffie-universiteit. Je drinkt de koffie zwart, met een wolkje melk of een scheut sterkedrank, uit een kopje of een klein glas, lekker loom in een koffiehuis of snel *al banco*, dat wil zeggen staande aan de bar. En geen mooiere plek om dat te doen dan op de Piazza dell'Unità, het voorname plein dat uitkijkt over de Adriatische Zee.

Elegant decor voor opera:
Teatro Giuseppe Verdi

